

MÜLLER PÉTER
VILÁGVÉGE!!!

Rivaldafény Kiadó
Budapest, 2019

Előszó

Ezt a könyvet nem én írtam.

Ezt a rejtett személyiségem írta, aki bennem él, s mint néhány vállalhatatlanul pimasz és röhejes gondolatom sűgője, több művemben is felbukkant már. Ő volt a *Búcsú-előadás* című cirkuszi bohócparádémban Bario bohóc. Amikor egész életének műve és értelme, a cirkusz összeomlott, azt mondta neki a boldogtalan társulata, hogy vegye a puskáját, és lője főbe magát.

Éppen erre gondolt ő is.

Szájába is vette a puskacsövet, ujját a ravaszra tette – és egy szép keringőt játszott el rajta, mint egy fuvolán.

Ez az emlékezetes *Búcsúkeringő*.

Ő inspirált a szétválaszthatatlan kópék, a *Két Bully* diálógusának a megírására. Két maffiózót játszanak, akiknek repülőgépet lelövik a Tirrén-tenger felett, s miközben egy-egy lyukas ejtőernyővel zuhannak a halálba, félelmükben rágyújtanak az utolsó cigarettájukra, és beszélgetnek.

– Te, én olyan lámpalázás vagyok! – mondja az egyik.

– Miért, Luciano?

– Tudod, ez lesz az első halálom!

– Ne tojj be, Luciano! Eddig mindenkinek sikerült.

– Mit gondolsz, van túlvilág?

– Meglátjuk, pajtás... Most majd meglátjuk.

– Ha van, feltétlenül keress meg!...

Parázsló cigarettájával a csillagos égboltra mutat:

– Nézd, mennyi csillag! Mennyi nap és tejút és üstökös!... Luciano! Hogy foglak megtalálni ebben a végtelenségben?

– Majd magamra képzelem ezt a kis pepita nadrágomat!

– Helyes! Én meg ezt a nyelves kis trottőrcipőmet!

És reménykedve zuhannak tovább, míg elnyeli őket a sötét porondon háborgó, láthatatlan tenger.

Aztán ő volt a *Világcircusz* című regényemben a derűs, nagy cipős August. És ő volt az ihletője az *Isten bohócai* című regényemnek, amelyben nagy cipőit, pamacsbajszát és rongyos kalapját messzire hajítva egy bölcs táncmester szerepébe bújt, és egész jól eljátszotta.

Tánccal tanította az életet.

Itt is Bario volt a neve.

Bario bohóc.

Arcképe a könyv fedőlapján látható.

Ez persze nem ő, csak hasonlít rá. Valóságos arca bennem él. Ha tükörbe nézek, nem őt látom. Minden bizonynyal megrémülnék, ha egyszer Ő nézne vissza rám, így, mint a képen, és vállalnom kellene, hogy én valójában Ő vagyok. És így járnék a világban, a televízióban, így vettem volna át a kitüntetéseimet, így tartanék komoly előadásokat a metafizikai kérdésekről.

Mióta élek, igyekszem rejteti, hogy ez is én vagyok.

Ez a kép hatvan éve van az íróasztalom fölött. Ha rossz kedvem van, csak rápillantok. Ilyenkor visszaröhög rám, és eloszlik minden bánatom. Talán azért, mert nem valami, hanem az egész életen röhög. Főleg rajtam. Minden szenvedésemen, bukásomon, minden tragédiámon és halálfélelmemen röhög.

A sikereimen is, tegyük hozzá.

Mégpedig hahotázva.

Úgy, hogy a könnyei is kicsordulnak.

Mármint az én könnyeim.

Ehhez persze az kell, hogy teljesen egyedül legyek. Még a legközelebbi hozzátartozóim sem láthatják. Azért

került árnyékba, mert mások elől eldugom. Feleségem néha bosszantóan infantilisnek tartja.

Egy árnyékszemélyiség lehet gonosz, gyűlölködő, aljas, perverz, mohó. Lehet maga az Ördög is.

Bario nem ilyen. Nem rossz, nem gonosz. Semmi ördögi nincs benne. Ő csak azért került árnyékba bennem, mert mindent hangosan szétröhög és nevetésbe fullaszt.

Képtelen az életet komolyan venni.

A halált sem tudja.

Lénye vállalhatatlan az emberek előtt.

Miközben valódi személyiségem komolyan tanít, sokan mesternek vélik, és papos áhítattal beszél, ő fölkapja a reverendámat, és sutba dobva minden méltóságomat, elkezd táncolni.

Sajnos a mise legszentebb pillanatában.

És kitáncol a templomtérre, és tánkra kér mindenkit, férfit, nőt, öreget, fiatal, mindegy... ölébe kapja a kóbor kiskutyát, és körbetáncolja vele az egész teret, s közben röhög, mint a fényképen, és boldog, ha a kutyus örömeben lepisili.

Most azzal állt elő, hogy írt egy könyvet, és adjam (adjuk?) ki.

Szerinte ugyanis nem ő van árnyékban, hanem én. Én vagyok az ő árnyékszemélyisége, és ha én számtalanszor megírtam őt, ezúttal ő írt meg engem, és ha van bennem szemernyi bátorság, nem szégyellem őt, és kiadom a könyvét.

Hosszú ideig vonakodtam.

Ekkor véletlenül – tudjuk, hogy nincsenek véletlenek –, felütöttem Carl Gustav Jung egyik művét, amelyben ez állt:

Aki önmagát nem ismeri, nem ismerheti a másikat. És mindnyájunkban van egy másik is, akit nem ismerünk. Ez néha szól

hozzánk, s közli velünk, mennyire másként lát minket, mint ahogy mi látjuk magunkat. Ezért ha megoldhatatlanul nehéz helyzetben vagyunk, ez az idegen másik felnyithatja a szemünket, rápillanthatunk arra a lelki okra, amely miatt nehéz helyzetbe kerültünk.

Mostanában nehéz helyzetben vagyok.

Nem csak én – az egész világ. Végveszélyben vagyunk. Ma már mindenki tudja. Jól jöhet tehát egy ilyen terápia.

Ez eddig rendben is volna. Elvégre nem lehetetlen, hogy valaki – akár egy bohóc is – írjon egy regényt, amely a világvégéről szól.

A baj az, hogy ez a Barrio nem tud írni.

Nem író, és ezt ő sohasem állította magáról. Remélem, nem sértődik meg, ha azt mondom róla, hogy dilletáns.

Képzete megáll a cirkusz határán, az egyetlen helyen, melyet a világból ismer. Amit ő az emberekről, állatokról, s egyáltalán az életről tud, lényegében nem más, mint egy bohóctréfa. Az emberiség egész világtörténelmét abszurd kabarénak látja. Világa a *tarot-kártya* Bolondjáé, aki-ről nem lehet eldönteni, hogy egy érett bölcs, vagy egy naiv gyereklélek.

Egy bizonyos: szabad.

Írással most próbálkozik először. Főleg verset nem tud írni, és a regénye – nevezzük jóindulattal annak – sajnos teli van dalszövegekkel.

Ő legszívesebben eljátszaná, elénekelné, eltáncolná sírva és röhögve az egész világvégét, s benne minden szerepet, nőket és állatokat, főleg azonban a regény főszerepét, akit állítólag rólam mintázott.

El is játszaná egy akkora porondon, mint a Föld, mely végzetes bajban van.

„Születés és elmúlás az Élet egészéhez tartozik – mondta egyszer, amikor látta, hogy aggódom a jövőmtől, és nyomasztó álmaim vannak. – Amikor itt az ideje, úgy szabadulj meg, pajtás, a személyiségedtől, mint színész a szerepétől! Mint én ettől az ócska nyakkendőmtől és rongyos kalapomtól. És röhögj, szabadon és önfeledten – mert végre megengedheted magadnak.”

Itt van hát ez a fura könyv.

Egy bohóc „regénye”.

Rólam – és a világvégéről.

Fogadják megértő szeretettel.

Müller Péter

Prológus

Ezt ne olvasd el!

Látod, milyen vagy!

Kértem, hogy ne! Parancsoltam, hogy „Ne!” – és mégis olvasod.

Hiába jó tanács, tiltás, parancs: az ember azt teszi, amit nem szabad.

Ha az Úristen nem tiltotta volna meg őseinknek, hogy egyenek a Tudás Fájáról, még most is az Éden kertjében lennénk.

De azt mondta:

– Ne egyetek róla!

És ettek.

És mi lett a kőbe vésett tízparancsolattal?

Azt mondta:

– Ne paráználkodj!

Azt se tudtuk, hogy mi az a paráznaság, de amikor azt mondta, azt nem szabad, egy hang azt súgta bennünk:

– Nézzük csak meg, mi lehet az!

És azóta... tudod, mi van.

Ha önmagadat vizsgálod, azt tapasztalod, hogy szeretted a jó tanácsot.

Csak nem tartod be.

Azt mondják, szeress, higgy, légy ilyen, légy olyan, ne légy ilyen és ne légy olyan, megmondják, mit gondold, mit akarj, mire vágyódj, vagy ne vágyódj.

Csak éppen nem szeretsz, nem hiszel, nem leszel olyan, nem azt gondold, amit kellene, és hiába mondják, hogy ne vágyódj: vágyódsz, hiába mondják, hogy ne akard, mégis akarod.

„Szeresd felebarátodat!”

És szeretted?

De most tényleg.

„Ne kívánd mások ökrét, szamarát, s főleg feleségét!”

És nem kívánod?

Ujujuj!

– Ne féljete! – mondta az Úrjézus.

És nem félsz?

Naponta kéred imádban az Istent:

– Ne vigyél minket kísértésbe!

És nem visz?

Látod, még az Istennek se mondhatod meg, hogy mit tegyen!

Valaha, a világon élt legnagyobb bohóc, Lao-ce, azt mondta:

– A tolvajokat a rendőrök születték.

Előtte nem voltak tolvajok. Fogalmunk sem volt, mi az enyém és a tiéd. Nem tudtuk, mi a lopás, de jöttek a rendcsinálók, a szigorú törvények és a törvények kíméletlen őrei – és mindenki elkezdett lopni.

És lop a mai napig.

Pont ezért. Az ember eredendően tiszta. A bölcsődében még nem lopunk. De ahogy növekszünk, s a felnőttek nevelni kezdenek bennünket, szabályokat állítanak fel, és rendet teremtenek, megszületik a rendetlenség. És minél több rendeletet hozunk, annál nagyobb a rendetlenség, annál nagyobb lesz a káosz és a zűrzavar és a törvénytelenség.

Végül a világ belefulladás a betarthatatlan rendelkezések végtelen tömegébe. És az ember egyre aljasabbá válik, ravasszá és önvészélyessé. Ma már ott tart, hogy lakhatatlanná teszi ezt a gyönyörű Földet, ahol pedig olyan boldogan lehetne élni.

Erről szól ez a könyv.

Egy bohóc meséje ez, aki tudja, hogy élni manapság annyi, mint egy lyukas mentőcsónakon úszni evezők

nélkül a mérgezett tengeren. A régi tenger azért volt veszélyes, mert mély volt. A mai azért, mert teli van szeméttel és mérgeanyagokkal. Ki kellene írni minden partra: „Hálnak lenni veszélyes!” Ez a tenger végtelenül koszos, a fertőző hullámok magasra csapnak, olyan magasra, hogy száz év múlva már víz alatt lesz Miami és New York. Az egyetlen, amit ilyenkor tenni lehet, hogy kedvenc nótádat időnként elfütyülsz, a magad szórakoztatására. Mert mások már nemigen hallják az eszeveszett lármában. Ma is szólnak hozzánk az angyalok, de olyan zaj van, hogy senki sem hallja.

Sebaj! Te légy vidám! S ha sikerül egyszer az életben boldogan és önfeledten fütyülni, rájössz, hogy lehet a vízen járni.

És a víz alatt is.

Sőt az égen és a felhők fölött is.

A bohóc ötéltű. Ha meghal a Földön, él a vízben, ha meghal a vízben, él a tűzben, ha meghal a tűzben, él a szélviharban – s ha meghal a szélviharban, hazamegy, ahol már várnak rá testvérei, a gyerekek.

Egyetlen igazi nevetés van: a halálon való nevetés. Azt hisszük, vége mindennek, s egyszer csak kiderül, hogy ami elmúlik, csak álom, s amire ráébredünk, az van.

A bohóc ki-bejár e világ és túlvilág között.

Ingyenjegygyel utazik a Pokol legmélyebb bugyrától kezdve a mennyországig és az Istenig – és ha látja, hogy Istennek rossz kedve van, leül a lábához és elmond Neki néhány viccet.

S ha látja, hogy az Úr szíve nem derül fel, mert megrendült teremtményeinek mérhetetlen butaságán, aljasságán és szenvedésén – dalolni kezd.

És ha a dal sem segít, akkor táncolni.

S mivel neki szabad – neki, a bohócnak, egyesegyedül az egész univerzumban –, táncra kéri a Teremtőt. Van ott mindenki: angyalok, arkangyalok, ördögök, kerubok, szeráfok... de mégis övé az első tánc.

Leveti óriási cipőit, nehogy isten ments az Isten lábára lépjen, megfeszíti csíkos nadrágtartóját, nehogy lecsúszson tánc közben, messzire hajítja rojtos kalapját, lesimítja örökösen felágaskodó, vörös parókáját, és táncba viszi az Istent.

Ha a képemet nézed, elárulok valamit: azért van a szivarzsebemben hófehér zsebkendő, mert esténként Vele szoktam táncolni.

Az Istennel.

Ilyenkor boldog a Mindenható.

Mert tudja, hogy szeretik.

Végre valaki nem kér tőle semmit. Nem könyörög, nem koldul, nem kunyerál tőle egészséget, hosszú életet, pénzt, jólétet, sikert, állást, nem kéri imájában, hogy mentse meg a haláltól, és az ellenségét üsse meg a guta... Nem kér tőle semmit. Csak egy táncot. A bohóc nem ismeri a hódolatot. Úgy viszonyul az Istenhez, mint pici gyerek az anyjához: csak szereti.

Táncol vele.

S ha rálép a lábára, nem mondja, hogy „pardon”, mert tudja, hogy az Úr megbocsátja.

Szereti, ha szeretik.

Végtelenül megbocsátó.

Létezik azonban az ostobaságnak egy végtelen + egy foka, s ha idáig jut a világ, akkor az Isten rettenetesen megharagszik.

Elege lesz az emberiségből.

Nem csodálom.

Erről szól ez a cirkuszi kavalkád.
A világvégéről.
A téma, hogy úgy mondjam, a „levegőben lóg”. Nincs
ember, aki ezt ne tudná manapság.
És addig jó nekünk, amíg csak lóg.
Kezdődjön hát a játék.